

Reflecții II

DIN CAIETELE
ARHIEPISCOPULUI
JUSTINIAN

Caietele 184, 185 și 190

Ediție îngrijită de mircea crișan

Editura Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmărilor

Ediție îngrijită de: **Mircea CRIȘAN**

Tehnoredactare: **Ada FONAI**

Lector de carte: pr. dr. **Cristian ȘTEFAN**, consilier cultural
pr. **Mihai Tira**

JUSTINIAN CHIRA, Arhiepiscopul Maramureșului
și Sătmăruului

Reflecții din caietele Arhiepiscopului Justinian / ediție îngrijită
de Mircea Crișan ; lectori: pr. dr. Cristian Ștefan, pr. Mihai Tira.
– Baia Mare: Editura Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și
Sătmăruului, 2016.

Vol.

Vol. 2.: Caietele 184, 185 și 190. – 188 p. –
ISBN 978-606-93469-8-3.

I. Crișan, Mircea (îngr. ed.)

II. Ștefan, Cristian (lect.)

III. Tira, Mihai (lect.)

281.95

Tiparul executat la **Tipografia CECONII Baia Mare**

Dragostea de oameni în varianta ei concretă: JUSTINIAN

Înalt Preasfinția Sa Arhiepiscop Justinian, acest Munte de spiritualitate al Ortodoxiei Românești este un adevărat fenomen. Și spun asta pentru că despre el se vorbește peste tot atunci când vine vorba de Biserica din Maramureș, începând cu oamenii din satele maramureșene și continuând cu cei din județele învecinate, București și chiar pe Muntele Athos sau alte locuri sfinte din lume. Toți credincioșii îl iubesc pe Arhiereul Justinian, și fiecare își dorește să-l vadă, să-l audă și să aibă parte de o binecuvântare. Așa că nu este de mirare că ceea ce scrie și tipărește Înalt Preasfinția Sa trece „ca pâinea caldă”. Majoritatea cărților pe care le-a publicat și-au epuizat de mult tirajul, însă, Arhiepiscopul Justinian nu se concentrează pe retipăriri, pentru că întotdeauna are noi și noi cuvinte de învățătură.

La un moment dat, vorbeam cu starețul unei mănăstiri din Ardeal care dădea Slavă lui Dumnezeu pentru puterea de muncă și energia arhiereului nostru, și spunea că Înalt Preasfințitul Justinian și-a înțeles pe deplin misiunea în sensul că „un arhiepiscop are obligația față de poporul pe care-l îndrumă să scrie și să facă tot posibilul ca gândurile lui să ajungă la cât mai multă lume pentru a le întări credința, la fel cum orice preot are obligația ca după puterile lui să rostească predici în fața oamenilor în duminici și sărbători”.

Înalt Preasfinția Sa face tot posibilul și chiar imposibilul să se întâlnească cu credincioșii, iar pentru dragostea sa pentru oameni, Bunul Dumnezeu îi dă putere chiar și atunci când nici arhiereul nu-și imaginează că va avea puterea să stea drept în fața poporului

și să-i vorbească despre problemele actuale ale Neamului și despre Dumnezeu. Apoi, Arhiepiscopul Justinian ne oferă cuvintele sale de învățătură prin numeroase articole și interviuri.

Dar dincolo de toate acestea, are o adevărată comoară de gânduri și cugetări pe care le ține ca într-un fel de seif. Ei bine, acest „seif” sunt Caietele cu Reflecții, pe care arhiereul a început să le scrie din tinerețe, de când a intrat pe poarta Mănăstirii Rohia. Subiectul Caietelor este unul sensibil pentru Înalt Preasfinția Sa, nu pentru că ar avea ceva de ascuns, ci pentru că aceste Caiete sunt modul lui de a vorbi cu Dumnezeu și cu sine. Caietele cu Reflecții sunt cea mai intimă formă de comunicare a Arhiepiscopului Justinian, așa că este normal să trateze acest subiect cu discreție și sfială.

La jumătatea anului 2014 am îndrăznit să-i cer Arhiereului nostru două dintre Caiete, numerele 186 și 187, din care am selectat pagini de care toți credincioșii au nevoie pentru a-l vedea pe Dumnezeu prin ochii Arhiepiscopului Justinian. În final, la începutul lui 2015 s-a născut o carte care le-a adus mare bucurie celor care sunt însetați de cuvintele Înaltului Ierarh, care la jumătatea anului 2015 scria în Caietul cu numărul 189. Și uite-așa, am prins curaj să îi mai cer Înalt Preasfinției Sale să îmi permită să-i mai răfoiesc un caiet sau două. Și, cu sufletul strâns mi-a întins Caietele cu numerele 184 și 185 spunându-mi „hai să vedem ce-o să iasă”. În scurt timp, m-am scufundat în marea gândurilor Arhiepiscopului Justinian și am scos la suprafață adevărate comori, despre care nu știu când vor vedea lumina tiparului, pentru că nu am lucrat pe Caiete cu gândul de a le publica, ci pentru a-i arăta Înalt Preasfințitului Justinian conturul gândurilor Sale, din care le-am ridicat la suprafață doar pe cele adresate tuturor credincioșilor.

Sensibil, profund, foarte rugător, neliniștit din cauza problemelor oamenilor, curios, înțelept, statornic dar și surprinzător – sunt doar câteva din calitățile care ies la iveală de la prima lectură a Caietelor. Dar dacă stai să diseci textele, de fiecare dată poți descoperi noi sensuri și idei menite să te facă să gândești la ceea ce este cu adevărat important în viață.

În timp ce citeam Caietul 184 am găsit în mai multe locuri „mi-a zis fratele meu” sau „mi-a șoptit fratele meu”, așa că l-am întrebat pe Înalt Preasfințitul Justinian, la ce se referă, pentru că oricine îi cunoaște darurile pe care le-a primit de la Dumnezeu în zeci de ani de rugăciune se poate gândi că „fratele” care-i șoptește poate fi chiar un înger. Însă, Arhiereul Justinian a răspuns că se poate de simplu: fratele meu este gândul care-mi vine la un moment dat, conștiința. Iar în felul acesta a reușit să inhibe orice posibile speculații despre lucruri care ne depășesc pe noi, muritorii de rând. Însă, pentru Înaltul Ierarh, noi nu suntem deloc „muritori de rând”, ci adevărate minuni, fiecare în parte, pentru că el este mai conștient ca oricine că suntem creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Așa că pare oarecum firesc să găsim în Caiete, ca un fir roșu, de la un capăt la altul, dragostea sa pentru oameni. Oameni pentru care s-a rugat și se roagă în permanență, oameni cărora le-a slujit și le slujește toată viața, oameni pe care i-a iubit dintotdeauna și pe care îi iubește pentru totdeauna, indiferent de timp și spațiu.

Dincolo de gândurile profunde și înțelepte pe care ni le împarte mereu cu generozitate, o altă constantă a Caietelor este: grija sa pentru oameni. Rar întâlnești oameni pentru care grija față de ceilalți să fie mai puternică decât grija pentru sine însuși. Însă Înalt Preasfințitul Justinian face asta în modul cel mai firesc, arătându-i fiecăruia cât este de important pentru planul lui Dumnezeu. Iar asta o face fără să se plângă vreodată sau să dea vreun semn că este obosit, că nu are chef sau dispoziția necesară să se întâlnească cu cineva. Ba mai mult, Arhiepiscopul Justinian are întotdeauna cuvinte de întărire și mângâiere, cât se poate de ancorate în realitate. Iată și un exemplu: „Acum ne aflăm pe o mare cum era și atunci când Tu, Iisus, peste valuri te-ai apropiat de corabia în care se aflau ucenicii înspăimântați de valurile și de furtuna care lovea corabia din toate părțile. Erau înspăimântați deși încă nu se terminase din trupul lor pâinea prin care Tu le-ai arătat că Tu ești Dumnezeu. Cel de care ascultă și valurile mărilor, și trăznete cerurilor dar și cele mai mari și mai străine forțe ale întinericului. „Nu vă temeți!” s-a auzit glasul Tău atunci. „Eu sunt,

nu vă temeți!" – se aude și acum glasul Tău răsunând în istorie", spune Arhiepiscopul în Caietul 184.

Ar mai fi multe de spus, însă vă las să savurați în liniște cuvintele și gândurile Înaltului Ierarh al Maramureșului și Sătmăruului, care ne invită încă o dată să intrăm și să stăm la masă de-a dreapta Mirelui, și să gustăm din adevărata fericire, cea de a fi prieteni ai lui Dumnezeu. Și "nu vă temeți", pentru că Arhiepiscopul Justinian este cu adevărat "biletul nostru plin de rugăciuni" spre a ne găsi liniștea și pacea sufletească.

mircea crișan

Reflecții II

DIN CAIETELE
ARHIEPISCOPULUI JUSTINIAN

Caietul 184

Reflecții II

CAIETUL 184

Ordine și Disciplină

Sunt foarte impresionat când privesc cu atenție în jur, în profunzime, și văd că totul e Ordine și Disciplină. Și aceasta mă face să-mi dau seama că în întreaga existență nu domnește hazardul, ci Ordinea și Disciplina. Deci, totul e condus de o Putere Supremă, Eternă, Personală, plină de iubire, înțelepciune, și infinită putere și dreptate, care este Dumnezeu. Pe această Putere eu o rog să mă ierte că îndrăznesc să privesc și să mă bucur de toată lucrarea Sa, - în care eu văd o impresionantă Ordine după care toate se conduc. De la măruntele și neînsemnatele gânduri și fapte ale noastre, ale acestor modeste făpturi, până la marile stele, aștrii și galaxii, pe toate le cuprind cu gândul minunându-mă și zic: „cât de minunate sunt lucrurile Tale Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut!”

Cerurile spun Slava Ta Doamne! Cerurile spun Slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor îi vestesc Slava Lui!

Dezordinea pe care o vedem în jurul nostru, în viața noastră, noi o facem. Și de această dezordine trebuie să ne căim întotdeauna și să ne îndreptăm. Să privim lucrurile mai adânc, să le admirăm și să ne bucurăm!

Mă cutremur ce s-ar întâmpla dacă mâna Ta, Doamne, s-ar ridica, și dacă Ordinea ar dispărea din Univers. Dacă mâna Ta s-ar ridica deasupra creației Tale? Dezordinea și un haos nemărginit s-ar răspândi din nemărginire în nemărginire.

Dar, acest lucru nu se poate întâmpla, pentru că Tu Exiști Etern! Eternă Viață, Eternă Lumină, Etern Izvor de fericire și bucurie, Eternă Minune, Etern Miracol necuprins cu mintea noastră mărginită.

Slavă Ție Doamne, Slavă Ție, Slavă Ție!

Morți iz ivane 2014

Birou - audiente

- Ordine și disciplină.

Sunt foarte impresionat
când privesc la oameni în
jur, în profunzime, și văd
că totul e Ordine și Dis-
ciplină. și aceasta mă fo-
rtează să-mi dau seama că în
întreaga existență nu domnește
haosul, ci Ordinea - și
disciplina - deci totul
este condus de o Putere
Suprănaturală, puternică,
plină de iubire, în-
teleasă - și înfrântă
putere și dreptate. Pe
această Putere eu o rog
să mă ierte că îndrăznesc
să privesc și să mă bucur

Am în față o minunată lucrare: Mica Dogmatică Vor-
bită, a lui Dumitru Stăniloae. Mă bucur de toate încercările
pe care le fac oamenii să lărgescă sfera de lumină - care este
de fapt fereastra deschisă spre Tine, Stăpâne!

Când mă uit la oameni, văd chipul negrăitului și
necuprinsului Dumnezeu!

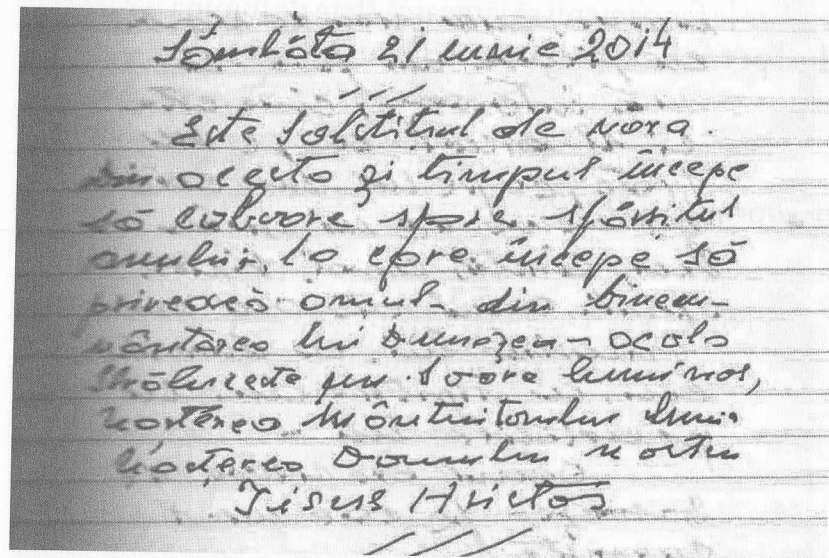
Nu ne lăsa, Doamne, strig mereu.
Dumnezeule iartă-ne pe noi păcătoșii!

Eu ne lăsa
Dumnezeule iartă-ne
pe noi păcătoșii

Pentru liniștea pe care mi-a dat-o Dumnezeu în
ceasurile de acum la Mănăstirea „Sf. Ana” Rohia, cu umi-
lință mulțumesc Atotputernicului Dumnezeu și Maicii
Domnului!

Este solstițiul de vară. Din această zi și timpul începe
să coboare spre sfârșitul anului, la care începe să privească

omul din binecuvântarea lui Dumnezeu. Acolo strălucește un Soare luminos, Nașterea Mântuitorului lumii, Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

Omul trebuie să rămână OM indiferent de bucuriile lui, de durerile lui, de ispitele și greutățile lui. Omul are nevoie de Dumnezeu – pe care nu-l cunoaște. Omenirea are nevoie de Hristos, iar noi suntem datori să ne rugăm și să-i binecuvântăm, și pe Cel drept, dar și pe cel nedrept, și mai ales să-i privim pe toți cu încredere, cu milă și cu dragoste!

La ora opt clopotele mănăstirii au sunat cu glasul lor armonios. Au trezit pădurea din jur, iar la biserică, obștea mănăstirii a început sfintele slujbe de dimineață, binecuvântate și iubite de Dumnezeu. Iar pe drumul care

vine de către sat, de către lume, au început să urce spre mănăstire credincioși – buni și evlavioși.

Încărcată de Har este atmosfera de la Mănăstirea Rohia! Cântările de la strană și glasul preoților de la altar, vin parcă de sus, din cer, de la Bunul Dumnezeu și de la Puterile îngerești care luminează și dau frumusețe Universului și întregii creații miraculoase a lui Dumnezeu.

E Ziua Domnului!

E Ziua Învierii Domnului!

E Ziua a opta, cu care a început Eternitatea. Ziua cu care a început pe pământ Eterna Împărăție a Stăpânului Cerului și pământului – a lui Iisus Hristos.

La altar se aude un glas care face să vibreze totul. Vorbește Dumnezeu, vorbește Dumnezeu prin glasul binecuvântat al Preotului. Poporul ascultă impresionat. Este glasul Rohiei, este glasul care în această mănăstire vorbește de mult timp cu putere. Este glasul prin care am luminat și am schimbat atmosfera în acest spațiu din Nord – Vestul României.

Aceasta este lucrarea de care mă bucur că am făcut-o, cu harul și cu ajutorul lui Dumnezeu de la acest altar, și eu, umilitul slujitor al lui Dumnezeu.

Om potrivit la loc potrivit, zâmbind, îngerul îmi șoptește să ne dăruim.

Consider că am fost un martor imparțial la a doua parte a secolului XX. La vârsta adolescenței am susținut examenul de absolvire de șapte clase, iar Comisia s-a mirat de elevul de cincisprezece ani, dintr-un sat modest și mic

din Nordul Transilvaniei, unde nu existau nici ziare, nici radio, care provenea din casa unor oameni modești, fără știință de carte. Comisia s-a mirat pentru că Ioan Chira a scris în lucrarea de absolvire a celor șapte clase despre starea înapoiată a țăranilor din satele din vremea aceea. Simplu și modest trăiam însă și frumusețea vieții mele inocente, dar și nevoile oamenilor de la sat, că pe cele de la orașe nu le cunoșteam. Nu știam nimic nici despre viața socială din zonele industriale ale țării.

În acea vreme eram doar un martor al timpului prin care treceam împreună cu toată lumea, trăind bucuriile, necazurile, nenorocirile, dramele prin care trecea pe atunci lumea. Asistam lucid și treaz la tot ce se întâmpla. Și din copilărie și până azi nu mi-a scăpat nimic din cât poate o minte de om observa. Fără prejudecăți, cred eu, am reușit să trec fără să fiu strivit de evenimente, fără să fiu înghițit de monștri. Salvarea mea a fost încrederea în Dumnezeu și înțelepciunea pe care Pronia a hărăzit să o am, de la început prezentă în viață asupra mea.

Mărturisesc, nu am niciun merit pentru realizările pe care le-am făcut, dar am meritul că am ascultat de conștiința și mintea pe care mi-a dat-o Dumnezeu. Reflectam cu mare atenție la zilele, anii, deceniile pe care le-am trăit. Și am ajuns să-mi dau seama că toate se petrec cu îngăduința lui Dumnezeu.

Dumnezeu rânduiește: om potrivit la timp potrivit, om potrivit la locul potrivit. S-a văzut în istorie că atunci când o țară se află într-o situație dezastruoasă, Dumnezeu trimite un om neluat în seamă, un necunoscut, care ridică țara din starea în care se afla. Apoi reface orașele, se ocupă de îndrumarea învățământului ca tinerii să își găsească

un rost. După care omul dispare, iar greșelile le ia cu el în mormânt. Țara răsuflând ușurată că a scăpat de el, își vede în continuare de drum fără regrete față de cele trecute și uneori fără speranțe. Iată câteva aspecte pe care eu le observ acum la o vârstă binecuvântată, cu ani mulți și cu fapte modeste, dar sfinte, plăcute și bune.

Omul potrivit la locul potrivit este o mare binecuvântare pentru societate, este un dar de la Dumnezeu, chiar dacă oamenii nu-și dau seama de aceste lucruri.

Cu sfială îndrăznesc să spun că am fost un martor și eu, un martor treaz al timpului care a trecut. Un martor treaz ce a asistat la un uriaș spectacol al istoriei, care se desfășura pe scena lumii, supravegheată de Dumnezeu.

„Om potrivit, la loc potrivit” – ca un ecou îmi sună mereu în gând.

„Să vă aduceți aminte de cuvintele lui Iisus, căci El a zis: mai fericit este a da decât a lua”

„Dar sunt și alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus și care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar curprinde cărțile ce s-ar fi scris”

Aceste cuvinte sunt mărturii că nu tot ce a făcut și nu tot ce a spus Iisus Hristos sunt scrise în Sfintele Evanghelii, și nu toate cuvintele Domnului se află în Biblie, ci sunt și alte multe lucruri și alte cuvinte ce s-au spus, care nu sunt scrise în Biblie. „Sunt și alte multe pe care le-a făcut Iisus...”, și multe din faptele sau cuvintele dreptilor, proorocilor, Mântuitorului și apostolilor au rămas nescrise, dar se păstrează în Tradiție. Biserica le-a păstrat dându-le

importanță, și cuvintelor nescrise în Biblie, în timp ce unii nu le cinstesc.

Cuvântul acesta al Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan este deosebit de impresionant și important. Cuvintele lui le vedem realizate acum, după două mii de ani, când au apărut în lume atâtea cărți despre Iisus Hristos și despre lucrarea Lui. Nu s-a scris atât despre nimeni de pe pământ, iar aceasta este o mărturie vie că „Iisus este Hristos”!

La Rohia a venit o familie să le dau binecuvântare și un sfat duhovnicesc. Am rămas încântat de această familie, și după ce au plecat m-am rugat Atotbunului Dumnezeu și la Maica Domnului pentru ei.

Tăcerea este cea mai prețioasă datorie pentru mine. „Tăcerea este cea mai sfântă datorie pentru tine” mi-a zis fratele meu cu severitate.

După timpurile grele, după viața prin care am trecut cu ajutorul lui Dumnezeu, acum, în atmosfera în care mă aflu la Mănăstirea Rohia, toate mi se par mai frumoase, mai fericite.

În 24 iunie 1944 l-am înmormântat pe ieromonahul Nifon Matei, Părintele Stareț al Mănăstirii Rohia, care a adormit întru Domnul în 21 iunie, la vârsta de 32 de ani. Părintele Nifon a condus Mănăstirea Rohia din septembrie 1940 până în 1944. A venit aici în 1929 din satul Gârda

de Sus – Munții Apuseni. Acest moț era orfan. Tatăl său murise în război, iar mama lui a rămas văduvă cu două fete și cu Nicolae Matei, cel care urma să fie Părintele Nifon Matei.

Părintele Nifon a fost un om de o deosebită frumusețe sufletească, blândețe și bunătate. El mi-a fost îndrumătorul pe care l-am avut pe calea duhovnicească la începutul vieții mele, în drumul Crucii pe care am fost chemat de Dumnezeu și de Maica Domnului. Nu sunt în stare nici acum să-I mulțumesc pentru că m-a chemat și pe mine la slujba cea îngerească și că m-a ajutat să îmbrac haina cerească de preot și arhieru al Bisericii din această Țară binecuvântată, a Maramureșului și Sătmarului.

Mă găsesc acum aici, lângă mormântul a doi mari sfinți și monahi. Protosinghelul Gherontie Guțu, care a venit în aceste locuri din Basarabia, unde a slujit o vreme ca stareț la marea Mănăstire Căpriană, și la schitul Rughi de pe malul Nistrului. Părintele Gherontie este adevăratul ctitor al Mănăstirii „Sf. Ana” Rohia. El, Părintele Gherontie este o verigă de legătură a Mănăstirii Rohia cu marile și sfintele vetre duhovnicești din Rusia, dar și cu duhul Sfântului Paisie Velicicovschi de la Neamț. Părintele Gherontie a plecat la Domnul în 1937 și odihnește până la a Doua Venire în cimitirul Mănăstirii Rohia.

Al doilea mare și binecuvântat părinte, care a plecat la Domnul în 1944, la vârsta de 32 de ani, a fost înzestrat cu o înaltă viață duhovnicească. Acesta a fost ieromonahul Nifon Matei, care a lăsat o amintire frumoasă în memoria creștinilor din Rohia și din toate localitățile din zona Lăpușului, Maramureșului, Dejului și Bistriței.